

MARZENA WRONA

TARCZA PODATKOWA W LEASINGU FINANSOWYM I OPERACYJNYM

Leasing stanowi jedno z głównych źródeł finansowania zewnętrznego firmy¹. Szczególnie ważną rolę odgrywa w tych podmiotach, które mają słabą zdolność kredytową lub z racji charakteru prowadzonej działalności, preferują bardziej najem środków trwałych niż ich własność. Mówiąc o leasingu, można bardzo szeroko analizować to zagadnienie, jednakże najciekawszym aspektem jest tarcza podatkowa w leasingu finansowym i operacyjnym oraz jej wpływ na przepływy pieniężne.

Celem artykułu jest wyjaśnienie pojęcia leasingu w ujęciu bilansowym i podatkowym oraz analiza porównawcza, tak zdefiniowanego, leasingu finansowego i operacyjnego z punktu widzenia przepływów pieniężnych, jakie generują, przy uwzględnieniu tarczy podatkowej. Zastosowane metody badawcze opierają się na studiach literatury przedmiotu, przepisach polskiego prawa bilansowego, MSR/MSSF oraz prawa podatkowego.

1. POJĘCIE LEASINGU W PRAWIE BILANSOWYM I PODATKOWYM

W Polsce pojęcie leasingu zostało unormowane w następujących aktach prawnych: kodeksie cywilnym, prawie bilansowym oraz prawie podatkowym.

Dr MARZENA WRONA – adiunkt Katedry Rachunkowości, Instytut Ekonomii i Zarządzania na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: marzenawrona@op.pl

¹¹ W. B i e ń, *Zarządzania finansami przedsiębiorstw*, Warszawa: Difin 2011, s. 275.

Kodeks cywilny przez umowę leasingu rozumie taki rodzaj umowy, w której finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo użytkowania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego². W kodeksie cywilnym strony umowy zostały określone jako finansujący i korzystający, zaś przedmiotem leasingu mogą być wyłącznie rzeczy. Oznacza to, iż z przedmiotu leasingu zostały wykluczone wartości niematerialne i prawne.

W prawie bilansowym definicja leasingu została zaprezentowana w ustawie o rachunkowości (UoR), Krajowym Standardzie Rachunkowości 5 „Leasing, najem i dzierżawa” (zwanym dalej: KSR 5) oraz Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości 17 „Leasing” (zwanym dalej: MSR 17). I tak na mocy art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości pod pojęciem leasingu rozumie się taką umowę, zgodnie z którą jedna ze stron, zwana „finansującym”, oddaje drugiej stronie, zwanej „korzystającym”, środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków na czas oznaczony³. Ustawa o rachunkowości, analogicznie jak kodeks cywilny, podmioty umowy leasingu określa mianem „finansujący” i „korzystający”, zaś przedmiotem leasingu mogą być nie tylko „rzeczy” rozumiane jako środki trwałe, ale także wartości niematerialne i prawne.

W KSR 5 „Leasing, najem i dzierżawa” za umowę leasingu uważa się umowę nazwaną w kodeksie cywilnym, zawartą na czas oznaczony, ale także każdą inną umowę zawartą na czas oznaczony, na mocy której jedna ze stron, zwana „finansującym”, oddaje do odpłatnego używania albo użytkowania i pobierania pożytków drugiej stronie, zwanej „korzystającym”, przedmiot leasingu, którym są składniki aktywów, jak np. nieruchomości, urządzenia, maszyny, środki transportu, wartości niematerialne i prawne. Ponadto, KSR 5 przyjmuje za umowę leasingu również umowy najmu i dzierżawy. Dodatkowo, w zakres umowy leasingu mogą również wchodzić świadczenia związane z przedmiotem leasingu, jak np. utrzymanie lokali w stanie zdatnym do użytku (np. ogrzewanie, oświetlenie, woda,

² Zob. art. 709 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. 2011, Nr 230, poz. 137).

³ Zob. szerzej: art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. 2009, Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

funkcjonowanie wind, utrzymanie czystości, ochrona) lub zapewnienie serwisu technicznego, oddanych w leasing maszyn i urządzeń⁴. KSR 5 najszerzej definiuje pojęcie leasingu, włączając w jego zakres także umowy najmu i dzierżawy.

Podobnie do ustawy o rachunkowości leasing definiuje MSR 17, zgodnie z którym umowa leasingowa jest to umowa, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres⁵.

Prawo bilansowe pozwala na klasyfikowanie umów leasingowych według zasad podatkowych tym podmiotom, których sprawozdanie finansowe nie podlega obowiązkowi badania i ogłaszania na mocy art. 64 ust. 1 UoR⁶.

Przez umowę leasingu w prawie podatkowym⁷ rozumie się umowę nazwaną w kodeksie cywilnym, a także każdą inną umowę, na mocy której jedna ze stron, zwana dalej „finansującym”, oddaje do odpłatnego używania albo używania i pobierania pożytków na warunkach określonych w ustawie drugiej stronie, zwanej dalej „korzystającym”, podlegające amortyzacji środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, a także grunty.

2. RODZAJE LEASINGU W PRAWIE BILANSOWYM I PODATKOWYM

W polskich przepisach prawa bilansowego oraz podatkowego leasing został podzielny na leasing finansowy oraz leasing operacyjny.

⁴ Zob. definicje zawarte w Uchwale nr 2/08 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie przyjęcia krajowego standardu rachunkowości nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa” (Dz. Urz. Min. Fin. 2008, Nr 4, poz. 35).

⁵ Zob. definicje w Rozporządzeniu Komisji WE nr 2238/2004 z dnia 29 grudnia 2004 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1725/2003 w sprawie przyjęcia niektórych międzynarodowych standardów rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady, w odniesieniu do MSSF nr 1, MSR nr 1 do 10, 12 do 17, 19 do 24, 27 do 38, 40 i 41 oraz interpretacji SKI nr 1 do 7, 11 do 14, 18 do 27 oraz 30 do 33 (Dz. U. UE 2004, Nr L 394/1).

⁶ Art. 3 ust. 6 ustawy o rachunkowości (dalej cyt.: UoR).

⁷ Zob. art. 17a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz. U. 2011, Nr 74, poz. 397) [dalej cyt.: UPDOP] oraz art. 23a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. (Dz. U. 2010, Nr 51, poz. 307) [dalej cyt.: UPDOF].

Prawo bilansowe w art. 3 ust. 4 UoR określa katalog warunków, jakie powinna spełniać umowa, aby jej przedmiot został uznany jako nabyty w drodze leasingu finansowego. I tak nabyte środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych korzystającego, jeżeli umowa spełnia co najmniej jeden z następujących warunków:

1) przenosi własność jej przedmiotu na korzystającego po zakończeniu okresu, na który została zawarta;

2) zawiera prawo do nabycia jej przedmiotu przez korzystającego, po zakończeniu okresu, na jaki została zawarta, po cenie niższej od wartości rynkowej z dnia nabycia;

3) okres, na jaki została zawarta, odpowiada w przeważającej części przewidywanemu okresowi ekonomicznej użyteczności środka trwałego lub prawa majątkowego, przy czym nie może być on krótszy niż 3/4 tego okresu. Prawo własności przedmiotu umowy może być, po okresie, na jaki umowa została zawarta, przeniesione na korzystającego;

4) suma opłat, pomniejszonych o dyskonto, ustalona w dniu zawarcia umowy i przypadająca do zapłaty w okresie jej obowiązywania, przekracza 90% wartości rynkowej przedmiotu umowy na ten dzień. W sumie opłat uwzględnia się wartość końcową przedmiotu umowy, którą korzystający zobowiązuje się zapłacić za przeniesienie na niego własności tego przedmiotu. Do sumy opłat nie zalicza się płatności na rzecz finansującego za świadczenia dodatkowe, podatków oraz składek na ubezpieczenie tego przedmiotu, jeżeli korzystający pokrywa je niezależnie od opłat za używanie;

5) zawiera przyrzeczenie finansującego do zawarcia z korzystającym kolejnej umowy o oddanie w odpłatne używanie tego samego przedmiotu lub przedłużenia umowy dotychczasowej, na warunkach korzystniejszych od przewidzianych w dotychczasowej umowie;

6) przewiduje możliwość jej wypowiedzenia, z zastrzeżeniem, że wszelkie powstałe z tego tytułu koszty i straty poniesione przez finansującego pokrywa korzystający;

7) przedmiot umowy został dostosowany do indywidualnych potrzeb korzystającego. Może on być używany wyłącznie przez korzystającego, bez wprowadzania w nim istotnych zmian.

Jeżeli żaden z wyżej wymienionych warunków nie jest spełniony, to leasing kwalifikowany jest jako operacyjny. Takie samo uregulowanie zawiera KSR 5, który odwołuje się do definicji z UoR.

Podobnie klasyfikuje umowy leasingowe MSR 17, z tym że umowy leasingowe klasyfikuje się w zależności od treści ekonomicznej transakcji, a nie od formy umowy. I tak leasing finansowy to umowa, na mocy której następuje przeniesienie całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów. Ostateczne przeniesienie tytułu prawnego może, lecz nie musi nastąpić. Natomiast leasing operacyjny jest to umowa różna od umowy leasingu finansowego.

MSR 17 § 7-8,¹⁰ podaje przykłady sytuacji, w których będziemy mieli umowę leasingu finansowego. W przeciwieństwie do UoR, standard nie mówi o konieczności spełnienia jednego z warunków, aby umowa stanowiła umowę leasingu finansowego, a jedynie wskazuje, iż istnieje takie prawdopodobieństwo⁸.

Prawo podatkowe reguluje zagadnienie leasingu w rozdziale 4a UPDOP oraz 4a UPDOF, przy czym przepisy te nie w pełni pokrywają się z uregulowaniami zawartymi w UoR. Szczegółowe uregulowanie rodzajów leasingu zostało ujęte w art. 17b i 17f UPDOP oraz art. 23b i 23f UPDOF, przy czym nie nazywa się wprost rodzajów leasingu jako operacyjny czy finansowy, które to określenia stosuje się w obrocie gospodarczym. Główny akcent w prawie podatkowym kładzie się na uznawanie kosztów i przychodów wynikających z tego rodzaju umów⁹.

Leasing finansowy został określony przez warunki dla uznania przychodów i kosztów u obydwu stron umowy. W myśl przepisów art.17f UPDOP oraz art. 23f UPDOF do przychodów finansującego i odpowiednio do kosztów użytkownika przychodów korzystającego nie zalicza się opłat, w części stanowiącej spłatę wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) umowa leasingu została zawarta na czas oznaczony;
- 2) suma ustalonych w umowie leasingu opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych;
- 3) umowa zawiera postanowienie, że odpisów amortyzacyjnych w podstawowym okresie umowy leasingu dokonuje korzystający.

Przy tej formie leasingu opłata leasingowa jest dzielona na część kapitałową oraz odsetkową, przy czym pierwsza z nich stanowi spłatę zobowiązania, zaś dru-

⁸ I. Olchowicz, A. Tłaczała, *Rachunkowość finansowa w przykładach według ustawy o rachunkowości i MSR*, Warszawa: Difin 2009, s. 625.

⁹ I. Olchowicz, *Rachunkowość podatkowa*, Warszawa: Difin 2009, s. 384.

ga stanowi koszt uzyskania przychodu u korzystającego oraz przychód u finansującego.

Ponadto, kosztem uzyskania przychodu u korzystającego będzie odpis amortyzacyjny od leasingowanego środka trwałego lub wartości niematerialnych i prawnych.

Natomiast leasing operacyjny rozumiany jest jako opłaty ponoszone przez korzystającego w podstawowym okresie umowy z tytułu używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które stanowią przychód finansującego i odpowiednio koszt uzyskania przychodów korzystającego, jeżeli umowa ta spełnia następujące warunki:

1) została zawarta na czas oznaczony, stanowiący co najmniej 40% normalnego okresu amortyzacji, jeżeli jej przedmiotem są podlegające odpisom amortyzacyjnym rzeczy ruchome lub wartości niematerialne i prawne, albo została zawarta na okres co najmniej 10 lat, jeżeli jej przedmiotem są podlegające odpisom amortyzacyjnym nieruchomości, oraz

2) suma ustalonych w niej opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych¹⁰.

Tak określone warunki w prawie podatkowym powodują, iż kosztem uzyskania przychodu u korzystającego jest cała rata leasingowa, zawierająca spłatę kapitału oraz odsetki, zaś u finansującego stanowi ona przychód.

3. TARCZA PODATKOWA W LEASINGU FINANSOWYM I OPERACYJNYM – ANALIZA PORÓWNAWCZA

Tarcza podatkowa, inaczej osłona podatkowa, to efekt zmniejszenia obciążeń podatkowych jednostki w wyniku poniesionych kosztów, np. z tytułu odsetek od kredytów, pożyczek, leasingu finansowego itp., które uznawane są w przepisach podatkowych za koszty uzyskania przychodów. Ponieważ tarcza podatkowa to oszczędność na wysokości płaconego podatku, więc jej wartość można obliczyć jako „teoretyczny podatek”, jaki trzeba byłoby zapłacić, gdybyśmy danego kosztu

¹⁰ Por. art. 17b UPDOP oraz art. 23b UPDOF.

nie ponieśli. Przy założeniu opodatkowania 19% stawką podatku oraz zakładanym koszcie 100 zł mamy oszczędność na podatku, tj. tarczę podatkową 19 zł¹¹.

Jednakże ważne jest, aby pamiętać, iż możemy mówić o osłonie podatkowej w tych firmach, które wykazują zysk. Jeżeli firma ma straty, oznacza to, iż generowane przez nią przychody nie są wystarczające na pokrycie wszystkich kosztów, w tym z tytułu np. leasingu – wówczas nie występuje tarcza podatkowa.

Użytkowanie składników majątku na podstawie umowy leasingu wiąże się z określonymi kosztami. O tym, w jakim zakresie koszty te można kwalifikować do kosztów uzyskania przychodów, decyduje rodzaj leasingu. W świetle przepisów obu ustaw o podatku dochodowym, jeżeli prawo do amortyzacji leasingowanego składnika majątku przysługuje:

- 1) leasingodawcy (finansującemu), mamy do czynienia z leasingiem operacyjnym (art. 23b ust. 1 UPDOF lub art. 17b ust. 1 UPDOP),
- 2) leasingobiorcy (korzystającemu), mówimy o leasingu finansowym (art. 23f ust. 1 UPDOF lub art. 17f ust. 1 UPDOP).

Tabela 1. Porównanie kosztów uzyskania przychodu w księgach leasingobiorcy

Kategoria kosztów	Leasing finansowy	Leasing operacyjny
1. Opłata wstępna – rozliczana w czasie trwania umowy	Tak	Tak
2. Każda rata leasingowa	Tylko część odsetkowa	Cała rata kapitałowo-odsetkowa
3. Odpis amortyzacyjny od środka trwałego lub WNiP nabytej w drodze leasingu	Pełny odpis amortyzacyjny	Prawo do amortyzacji należy do leasingodawcy
4. Opłata końcowa – jeżeli jej wartość jest niższa niż 3500 zł. Przy kwocie wyższej niż 3500 zł w formie odpisów amortyzacyjnych.	Tak	Tak

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prawa podatkowego.

Znając pozycje kosztowe w obu rodzajach leasingu, można przejść do analizy tarczy podatkowej przy leasingu operacyjnym i finansowym. Porównanie tych

¹¹ M. G i z a, *Kiedy leasing opłaca się bardziej niż kredyt?*, http://msp.money.pl/leasing/podstawy_leasingu/kredyt/ [dostęp: 14.11.2011].

dwóch form leasingu rozważymy z punktu widzenia przepływów pieniężnych. I tak opłata wstępna, każda rata kapitałowo-odsetkowa oraz opłata końcowa będą stanowiły wypływ środków pieniężnych. Natomiast zmniejszeniem tych wypływów będzie osłona podatkowa, liczona jako stawka podatku przemnożona przez podatkowe koszty uzyskania przychodu. Dla uproszczenia analizy przyjmujemy, iż firma prowadzi działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i jest opodatkowana podatkiem dochodowym od osób prawnych ze stawką 19%. Założenia przedstawiono w przykładzie poniżej.

Przykład 1

Zarząd przedsiębiorstwa „X” Sp. z o.o. analizuje sposób sfinansowania nowego samochodu dostawczego o wartości początkowej 240 000 zł. Samochód ten będzie użytkowany przez okres pięciu lat. Firma rozważa dwie możliwości sfinansowania zakupu:

- 1) leasing finansowy na 5 lat, oprocentowany 12% w skali roku, rata leasingowa płatna kwartalnie, wpłata inicjująca 10% bez kwoty wykupu. Rata leasingowa płatna z dołu.
- 2) leasing operacyjny na 3 lata, oprocentowany w wysokości 12%, wpłata inicjująca 10%, wykup po okresie leasingu 40 000 zł. Rata leasingowa płatna z dołu.

W obydwu przypadkach firma rozważa wyłącznie jednakowe raty kapitałowo-odsetkowe.

Obliczamy kwotę raty leasingowej kwartalnej przy uwzględnieniu opłaty wstępnej oraz wartości wykupu¹².

$$R_L = W'_L \times \frac{r}{1 - [(1+r)]^{-n}}$$

$$W'_L = W_L - W_{OW} - W_W \times \frac{1}{(1+r)^n}$$

Gdzie:

R_L – wartość raty leasingowej

W_L – wartość początkowa przedmiotu leasingu

¹² D. Dziawgo, A. Zawadzki, *Finanse przedsiębiorstwa. Istota – narzędzia – zarządzanie*, Warszawa: SKWP 2011, s. 95.

- W'_L – skorygowana wartość przedmiotu
 W_{OW} – wartość opłaty wstępnej
 W_W – wartość wykupu
 r – przyjęta stopa procentowa przypadająca na okres spłaty
 n – liczba rat leasingowych

Na podstawie powyższego wzoru obliczono, iż wartość raty kwartalnej w leasingu finansowym wynosi 14 519 zł, zaś w leasingu operacyjnym 18 881 zł, uwzględniając wartość opłaty wstępnej w obydwu przypadkach. Dodatkowo, przy kalkulacji raty w leasingu operacyjnym pomniejszono wartość początkową przedmiotu leasingu o zdyskontowaną kwotę wykupu na koniec trzeciego roku.

W leasingu finansowym na koszty uzyskania przychodu składają się: opłata wstępna, odsetki z raty kwartalnej oraz odpis amortyzacyjny od wartości początkowej środka trwałego.

Kształtowanie się przepływów pieniężnych w leasingu finansowym zawiera tabela 2.

Tabela 2. Przepływy pieniężne w leasingu finansowym z uwzględnieniem tarczy podatkowej

Okres	Opłata wstępna/ koszt podatkowy ¹³	Rata kwartalna		Amortyzacja	Tarcza podatkowa ¹⁴	Przepływy pieniężne
		kapitał	odsetki			
0	-24 000	0	0			-24 000
1	1200	8039	6480	12 000	3739	-10 780
2	1200	8280	6239	12 000	3693	-10 826
3	1200	8529	5990	12 000	3646	-10 873
4	1200	8784	5735	12 000	3598	-10 921
5	1200	9048	5471	12 000	3547	-10 972
6	1200	9319	5200	12 000	3496	-11 023
7	1200	9599	4920	12 000	3443	-11 076
8	1200	9887	4632	12 000	3388	-11 131
9	1200	10 184	4335	12 000	3332	-11 187
10	1200	10 489	4030	12 000	3274	-11 245

¹³ Na moment zawarcia umowy leasingowej nastąpił wypływ środków pieniężnych, stąd – 24 000. Natomiast wydatek ten przekształcił się w koszty podatkowe w takiej samej kwocie, tj. 1200 zł, w każdym kwartale, przez cały okres umowy leasingowej.

¹⁴ Tarcza podatkowa liczona jako suma kosztów w każdym kwartale: (wpłaty inicjującej + odsetki + amortyzacja) × 19%.

11	1200	10 804	3715	12 000	3214	-11 305
12	1200	11 128	3391	12 000	3152	-11 367
13	1200	11 462	3057	12 000	3089	-11 430
14	1200	11 806	2713	12 000	3024	-11 495
15	1200	12 160	2359	12 000	2956	-11 563
16	1200	12 525	1994	12 000	2887	-11 632
17	1200	12 900	1619	12 000	2816	-11 703
18	1200	13 287	1232	12 000	2742	-11 777
19	1200	13 686	833	12 000	2666	-11 842
20	1200	14 085	423	12 000	2588	-11 931
Razem		216 000	74369	240 000	64290	-250 079

Źródło: Opracowanie własne.

Kalkulując przepływy pieniężne przy leasingu finansowym, uwzględniono w całości opłatę wstępną, jako jednorazowy wypływ środków pieniężnych. Jednakże, zgodnie z prawem podatkowym, taka opłata powinna być rozliczona w czasie, tj. przez okres trwania umowy leasingu¹⁵, i w związku z tym może być zaliczona do kosztów uzyskania przychodu począwszy od pierwszego kwartału, a skończywszy w ostatnim kwartale. Analogicznie będzie rozliczana wstępna opłata przy leasingu operacyjnym, z tym że okres jej rozliczenia będzie stanowił 12 kwartałów. Zestawienie przepływów pieniężnych przy tej formie leasingu zawiera tabela 3.

W leasingu operacyjnym kosztami uzyskania przychodu będą: opłata wstępna, cała rata kwartalna, tj. kapitał + odsetki, oraz odpisy amortyzacyjne liczone od wartości wykupu przedmiotu leasingu.

Analizując przepływy pieniężne w leasingu finansowym i operacyjnym, widać wyraźnie, iż kwota wypływu środków pieniężnych jest znacznie wyższa w leasingu kapitałowym niż operacyjnym. W ciągu pięciu lat firma musiałaby wydać 250 079 zł na obsługę zadłużenia z tytułu leasingu finansowego. W tym samym okresie, korzystając z leasingu operacyjnego, wydałaby 236 883 zł. W obu przypadkach całkowitą wartość wydatków skorygowano o tarczę podatkową. Na tej podstawie nasuwa się wniosek, iż korzystniejszym rozwiązaniem byłby

¹⁵ *Moment ujęcia w kosztach podatkowych wstępnej opłaty leasingowej*, dodatek nr 10 do „Przeгляdu Podatku Dochodowego” z 20.06.2011, <http://www.sgk.gofin.pl/10,135358,moment-ujecia-w-kosztach-podatkowych-wstepnej-oplaty.html> [dostęp: 12.11.2011].

leasing operacyjny, gdyż wartość wypływów środków pieniężnych byłaby mniejsza o 13 196 zł.

Tabela 3. Przepływy pieniężne w leasingu operacyjnym z uwzględnieniem tarczy podatkowej

Okres	Opłata wstępna/ koszt podatkowy	Rata kwartalna	Wykup/ amortyzacja ¹⁶	Tarcza podatkowa	Przepływy pieniężne
0	-24 000				-24 000
1	2000	18 881		3967	-14 914
2	2000	18 881		3967	-14 914
3	2000	18 881		3967	-14 914
4	2000	18 881		3967	-14 914
5	2000	18 881		3967	-14 914
6	2000	18 881		3967	-14 914
7	2000	18 881		3967	-14 914
8	2000	18 881		3967	-14 914
9	2000	18 881		3967	-14 914
10	2000	18881		3967	-14 914
11	2000	18 881		3967	-14 914
12	2000	18 881	-40 000	3967	-54 914
13			4000	760	760
14			4000	760	760
15			4000	760	760
16			4000	760	760
17			4000	760	760
18			4000	760	760
19			4000	760	760
20			4000	760	760
Razem		226 572		53 689	-236 883

Źródło: Opracowanie własne.

¹⁶ Na koniec 12 kwartału następuje wykupienie przedmiotu leasingu na własność. Oznacza to, że od początku 13 kwartału rozpoczynamy naliczać amortyzację. Zastosowano metodę liniową z indywidualną stawką amortyzacyjną – 30 miesięcy (art. 16 j ust. 1 pkt 2 UPDOP), czyli 10 kwartałów.

W związku z tymi wynikami nasuwa się pytanie: co spowodowało, iż w tym konkretnym przypadku korzystniejszy jest leasing operacyjny? Po pierwsze, okres umowy w leasingu operacyjnym to 3 lata, a nie 5, jak w leasingu finansowym, przez co wysokość odsetek w pierwszym przypadku będzie niższa – szybciej spłacamy kapitał, a więc niższa kwota zapłaconych odsetek.

Po drugie, w leasingu operacyjnym cała rata stanowi koszt uzyskania przychodu, zaś po wykupie przedmiotu leasingu na własność kosztem staje się odpis amortyzacyjny. Pomimo iż firma w okresie pierwszych trzech lat nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych od przedmiotu leasingu, to wartość tarczy podatkowej jest i tak wyższa niż w leasingu finansowym. Większość kosztów w leasingu operacyjnym jest uwzględniona w tarczy podatkowej, w okresie umowy leasingowej, np. opłata wstępna w leasingu operacyjnym jest rozliczana w czasie, ale przez okres trzech lat, a nie pięciu, jak to ma miejsce w leasingu kapitałowym.

Oczywiście pozostają jeszcze inne kwestie, które powinny być rozpatrywane indywidualnie przez każdą firmę, która będzie korzystała z tej formy finansowania zewnętrznego. Po pierwsze to, czy firma chce w przyszłości nabyć na własność leasingowany przedmiot? Po drugie, czy przedsiębiorstwo „stać” na wyższe raty, jeżeli zdecyduje się na leasing operacyjny. Po trzecie, czy firma generuje na tyle wysokie zyski, iż w najbliższym czasie zależy jej na wykazaniu stosunkowo wysokich kosztów, a więc będzie mogła skorzystać z tarczy podatkowej.

*

W artykule zdefiniowano pojęcie leasingu finansowego i operacyjnego na gruncie prawa bilansowego oraz podatkowego. Może zdarzyć się taka sytuacja, iż na mocy UoR będziemy mieli leasing kapitałowy, zaś zgodnie z prawem podatkowym, będzie to leasing operacyjny. W praktyce, dla większości firm, najważniejsze są uregulowania zawarte w UPDOP oraz UPDOF, gdyż to one kształtują poziom kosztów uzyskania przychodu, a tym samym wpływają na wysokość płaconego podatku dochodowego.

Jednym z głównych aspektów podejmowania decyzji: leasing finansowy czy operacyjny, jest tarcza podatkowa oraz jej wpływ na wysokość wypływów gotówki w związku z obsługą zadłużenia z tego tytułu. Po dokonaniu analizy porównawczej korzystniejszy, z punktu widzenia przepływów pieniężnych, okazał się leasing operacyjny. Na taki wynik złożyło się kilka czynników, zaś

najważniejszy z nich, to wysokość odsetek, których trzeba zapłacić więcej w leasingu finansowym. Oczywiście można byłoby również dokonać oceny przy zastosowaniu metod dyskontowych i wówczas sprawdzić, czy nadal leasing operacyjny będzie generował mniejsze wpływy gotówki z firmy.

BIBLIOGRAFIA

- Bień W.: Zarządzanie finansami przedsiębiorstw, Warszawa: Difin 2011.
- Dziawgo D., Zawadzki A.: Finanse przedsiębiorstwa. Istota – narzędzia – zarządzanie, Warszawa: SKWP 2011.
- Olchowicz I.: Rachunkowość podatkowa, Warszawa: Difin 2009.
- Olchowicz I., Tłaczała A.: Rachunkowość finansowa w przykładach według ustawy o rachunkowości i MSR, Warszawa: Difin 2009.

TAX SHIELD IN FINANCIAL AND OPERATIONAL LEASING

Summary

Leasing is one of the main funding sources in business. A company with low credit rating can obtain the funding for fixed assets in the form of leasing. Then the question arises: what form of leasing to choose? Which form will be more beneficial for a company? Hence, leasing might be analysed from the perspective of interest that a company will have to pay, but also with respect to the net cash flow that a company will generate dealing with the leasing liabilities. The last issue became the main problem of the article. The other issue emphasised is a definition of tax shield that shapes amount of the cash flow. It revises the amount in plus, thus ipso facto it influences leasing profitability.

Słowa kluczowe: leasing, tarcza podatkowa, raty leasingowe, koszt podatkowe w leasingu

Key words: leasing, tax shield, leasing rentals, deductible costs in leasing